ACTUL ADMINISTRATIV – MIJLOC PRINCIPAL DE EXPRIMARE ŞI REALIZARE A ACTIVITĂŢII AUTORITĂŢILOR ADMINISTRAŢIEI PUBLICE

Marina Galuşca, Facultatea de Relaţii Internaţionale, Ştiinţe Politice şi Administrative

Un acte administratif est un acte juridique qui émane d'une autorité administrative et a pour finalité l'intérêt général. Il est considéré la principale forme d'activité des pouvoirs publics en raison de caractère qualitatif à savoir force des effets juridiques produits. Cet article sert à découvrir la théorie des actes administratifs en commençant par le concept d'acte administratif et finir par les conditions de validité, l'adoption et l'exécution des actes administratifs pour démontrer leur importance dans l'activité de l'administration publique.

Activitatea autorităţilor administraţiei publice se realizează prin diferite forme. Forma de activitate a administraţiei publice reprezintă o acţiune a organului executiv exercitată în limitele competenţei prevăzute de lege, urmată de anumite consecinţe. Acestea sunt subordonate unui anumit scop şi se realizează de către organele administraţiei publice în baza competenţei reglementate de normele juridice. Dintre toate formele de realizare a administraţiei publice, cea mai importantă este actul administrativ. Actele administraţiei publice, adică actele administrative, apar ca o formă juridică prin care organele administraţiei publice îşi realizează competenţa şi sarcinile. Ele sunt considerate forma cea mai importantă de realizare a activităţii administraţiei publice, datorită caracterului calitativ pe care-l deţin, şi anume, forţa efectelor juridice pe care le produc.

Fiind o temă mereu actuală în dreptul administrativ, actul administrativ are o multitudine de definiţii, el putând fi exprimat sub diferite forme şi denumiri ca: *decizie, instrucţiune, ordin, dispoziţie, regulament, hotărâre, permis etc.* De aceea este foarte dificil a formula o singură definiţie a actului administrativ, fiindcă legislaţia, practica judiciară şi literatura de specialitate nu folosesc o terminologie unitară, ci folosesc, de regulă, denumiri concrete.

Astfel actul administrativ a beneficiat de numeroase studii doctrinare, consacrându-i-se şi diferite reglementări juridice.

Definirea legală a actului administrativ o găsim în art. 2 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000 (În *Monitorul Oficial al R. Moldova,* nr. 57-58 din 18.05.2000), care prevede că actul administrativ este ,,manifestarea juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii". Legiuitorul pune accentul mai mult pe faptul că actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință și nu se referă la forma acestuia. Totodată, în dispozițiile legale actul administrativ este asimilat cu contractul administrativ și nesoluționarea în termene a unei cereri, toate reprezentând obiect al acțiunii în contenciosul administrativ. Diferiți doctrinari, practicieni care și-au manifestat interesul pentru analiza teoriei actului administrativ au venit cu definiții proprii. O explicare a noțiunii de ,,act administrativ" o găsim în *Cursul de drept administrativ* al dr. Ion Creangă care afirmă că ,,actul administrativ reprezintă esența unui întreg și complex proces de decizie, un moment important în cadrul conducerii societății, care intervine în toate sectoarele și domeniile de activitate – politic, economic, juridic, social etc." [1].

Un alt autor care a analizat în profunzime teoria actului administrativ este Mihail Diaconu. În monografia sa *Mecanismul asigurării legalității actelor administrative în Republica Moldova*, el oferă o definiție complexă a actului administrativ și subliniază că actul administrativ reprezintă unul dintre principalele izvoare ale raporturilor juridice de drept administrativ [2]. Pe lângă aceste definiții, în literatura de specialitate mai găsim o multitudine de noțiuni ale actului administrativ. Ar fi imposibil să concluzionăm și să elaborăm o definiție unică a actului administrativ. Totuși din cele analizate, putem afirma că actul administrativ este un act juridic emis de autoritățile și persoanele ce-și desfășoară activitatea în administrația publică, reprezentând o modalitate de lucru a acestora, prin care se asigură realizarea obiectivelor și sarcinilor administrației publice și a puterii executive în general. Din definițiile expuse *supra,* putem evidenția și trăsăturile actului administrativ: caracterul juridic al acestuia, faptul că este principala formă de activitate juridică a organelor administrației publice, este o manifestare unilaterală de voință juridică a organelor administrației publice, este emis pentru

organizarea executării legii, este obligatoriu, se execută de la data intrării lui în vigoare etc.

Cât priveşte obiectul actului administrativ, acesta este unul dual – fie este vorba despre aplicarea legii, fie de prestarea unui serviciu public. Acest obiect reiese din misiunea administrației publice care este de organizare a aplicării şi de aplicare în concret a legii, precum şi de organizarea şi prestarea de servicii publice. Obiectul actului administrativ ne permite să înțelegem care este scopul lui şi care va fi rezultatul după ce el îşi va produce efectele juridice.

Analizând funcțiile actului administrativ, putem afirma clar că orice act administrativ răspunde unei necesități şi contribuie la operativitatea şi eficiența întregului proces de administrare publică. Toate actele administrative sunt emise cu scopul de a produce efecte juridice. Aceste efecte încep fie din momentul publicării (în cazul actelor normative), fie din momentul comunicării (în cazul actelor administrative individuale). Iar pentru ca actul să-şi producă efectele juridice, este necesar ca acesta să corespundă cerinţelor de valabilitate.

Aceste cerințe pot fi clasificate în trei categorii: *cerinţe privind ordinea de pregătire a proiectelor actelor administrative* (examinarea propunerilor, documentarea şi luarea deciziilor corespunzătoare; plasarea anunţului referitor la iniţierea elaborării proiectului de act administrativ; asigurarea tehnică, organizatorică şi financiară a procesului de elaborare a proiectului; determinarea conceptelor şi noţiunilor ce vor fi utilizate în proiect şi la întocmirea proiectului; fundamentarea, avizarea, consultarea publică, expertiza şi definitivarea proiectului), *cerinţe privind ordinea de aprobare a actelor administrative şi punerea lor în aplicare* (respectarea procedurii de adoptare (emitere) a actelor prevăzută de lege; actul administrativ adoptat (emis) trebuie să conţină toate elementele necesare; respectarea procedurii de punere în aplicare a actului administrativ) şi *cerinţe privind conţinutul actelor administrative* (actul administrativ trebuie să fie legal şi emis de o autoritate publică competentă; actul administrativ trebuie să fie fundamentat şi nu trebuie să limiteze sau să lezeze competenţa autorităţilor ierarhic inferioare sau drepturile, libertăţile şi interesele legitime ale cetăţenilor şi particularilor în domeniul administrativ). Autoritățile publice sunt obligate să respecte aceste cerințe, pentru ca actele administrative elaborate să producă doar efectele aşteptate.

Cu privire la executarea actelor, putem afirma că toate actele administrative sunt executorii din oficiu.

Uneori însă se pot ivi şi situaţii în care cei cărora li se adresează actele administrative să refuze îndeplinirea obligaţiilor care le revin în baza acestor acte. În acest caz, administraţia publică este obligată să recurgă la executarea silită a actelor administrative. Executarea silită este o masură extremă, la care organele administraţiei publice recurg, după ce au fost epuizate toate celelalte căi care ar putea asigura executarea obligaţiilor prevăzute în actul administrativ. Chiar dacă actul administrativ a fost adoptat şi a început să-şi producă efectele, el liber poate fi atacat sau contestat de persoanele interesate pe motiv de ilegalitate, oportunitate etc. Modalităţile concrete prin care se încetează efectele juridice produse de actele administrative sunt: suspendarea, revocarea şi anularea actului administrativ.

În concluzie, putem afirma că actele administrative reprezintă principala formă de realizare a administrării publice şi pentru un viitor funcţionar public este important să cunoască care este obiectul şi structura unui act administrativ, cum se elaborează, adoptă şi execută acestea şi, desigur, care sunt funcţiile şi eficienţa actului administrativ în activitatea autorităţilor publice. Anume aceste argumente au stat la baza deciziei pe care am luat-o de a cerceta această tematică care va fi actuală mereu datorită faptului că toată activitatea autorităţilor publice are la bază un act administrativ fie cu caracter normativ, fie cu caracter individual.

Referinţe:

1. CREANGĂ, I., elab. *Curs de drept administrativ*. Vol. I. Chişinău: Epigraf, 2003, p. 336.
2. DIACONU, M., elab. *Mecanismul asigurării legalităţii actelor administrative în Republica Moldova. Monografie.* Chişinău: Tipografia Centrală, 2013, p. 549.
3. IORGOVAN A., elab. *Tratat de drept administrativ*. Vol. I. Bucureşti: All Beck, 2003, p. 583.
4. MANDA C., elab. Drept Administrativ. *Tratat elementar*. Bucureşti: Lumina Lex, 2002. p. 399.
5. PLATON M., elab. *Administraţia Publică*. Chişinău: Universul, 2008, p. 736.
6. VEDINAŞ V., elab. *Drept administrativ*. Ed. IX. Bucureşti: Universul Juridic, 2015, p. 522.